

Dosarul nr. 3ra-426/22
2-19179030-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, G. Mîra, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Întreprinderea Mixtă „MolDan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ individual
defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din
30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 5 noiembrie 2019 ÎM „MolDan” SRL a depus cerere de chemare în judecată
în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu
privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 septembrie 2019, la poșta electronică a
întreprinderii „MolDan”, office@moldan.md, a parvenit scrisoarea inspectorului
principal fiscal al Serviciului Fiscal de Stat, prin care întreprinderea a fost informată
despre o restanță față de bugetul public național în sumă de 30889,58 de lei.
Totodată, prin aceeași scrisoare întreprinderea a fost somată să achite restanța în
termen de 24 ore.

A menționat că prin scrisoarea nr. 78-c din 18 septembrie 2019, ÎM „MolDan”
SRL a solicitat Direcției deservire fiscală Centru, să excludă din obligațiile fiscale
ale întreprinderii suma de 30889,58 de lei, din motivul că a expirat termenul de
prescripție pentru executarea obligației fiscale, iar cât privește suspendarea
termenului de prescripție după inițierea insolvenței și instituirea interdicțiilor
fiscale asupra întreprinderii, cât și radierea acestor interdicții, a menționat că era
obligația administratorului insolvenței să prezinte informația la Direcția
deservire fiscală Botonica, exact așa cum a solicitat instituirea acelor interdicții.

A arătat că prin răspunsul nr. 26/2-8/2-38-2287 din 30 septembrie 2019, Direcția deservire fiscală Centru a refuzat să excludă din obligațiile fiscale ale întreprinderii suma de 30889,58 de lei, menționând că termenul de prescripție nu a expirat, el fiind suspendat până la data de 16 aprilie 2019, când a fost prezentată copia deciziei din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, despre încetarea procesului de insolabilitate.

Nefiind de acord cu această decizie, la data de 1 octombrie 2019 a depus la Serviciul Fiscal de Stat o contestație, prin care a solicitat examinarea obiectivă a cererii și adoptarea unui act administrativ favorabil privind stingerea obligației fiscale în sumă de 30889,58 de lei prin prescripție, din motiv că de la data încetării procedurii de insolabilitate (mai 2012) până la data reactivării firmei (ianuarie 2019) au expirat 7 ani.

A relatat că prin decizia nr. 366 din 24 octombrie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a respins contestația întreprinderii, motivând că termenul de prescripție a fost suspendat de la data de 25 ianuarie 2012 până la 16 aprilie 2019, și prin urmare stingerea prescripției este neîntemeiată.

Reclamantul a considerat că decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 366 din 24 octombrie 2019, este ilegală și pasibilă de anulare.

Astfel, a menționat că la 25 ianuarie 2012, Curtea de Apel Chișinău a adoptat o încheiere de admitere spre examinare a cererii introductive a creditorului Departamentul de executare al Ministerului Justiției privind intentarea procesului de insolabilitate a întreprinderii „MolDan”, prin care a numit în calitate de administrator provizoriu pe administratorul Anna Mazur, iar administrația întreprinderii a fost înlăturată cu transmiterea ștampilei și actelor contabile administratorului provizoriu, cât și punerea sub sechestru a bunurilor întreprinderii.

Administratorul întreprinderii nu a fost parte la procedura de insolabilitate, din motiv că întreprinderea era condusă de către directorul financiar, care avea toate împuternicirile unui administrator, de aceea acesta nu a cunoscut despre derularea procesului, cu atât mai mult că întreprinderea nu activa de la finele anului 2007 și era în stare pasivă, nu avea angajați, nu avea sediu, iar contabilitatea fusese ridicată în cadrul dosarului penal nr. 2007036449 pornit de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției la 5 iulie 2007, pe faptul abuzului de serviciu și a delapidării averii întreprinderii de către directorul financiar al întreprinderii.

A comunicat că la 31 ianuarie 2012, prin notificarea nr. 5, administratorul provizoriu a expediat în adresa Inspectoratului Fiscal Principal de Stat copia încheierii din 25 ianuarie 2012 și a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare asupra bunurilor întreprinderii „MolDan” și eliberarea informației privind datoriile față de buget.

Din răspunsul nr.01-9/2-170 din 14 februarie 2012 al Direcției deservire fiscală Botanica, adresat administratorului provizoriu, rezultă că la data de 25 ianuarie 2019, când a fost adoptată încheierea Curții de Apel Chișinău privind admiterea spre examinare a cererii introductive de intentare a procesului de insolabilitate, întreprinderea „MolDan” înregistra o restanță față de bugetul public național în sumă de 24814,80 de lei, inclusiv 9936,63 de lei penalități pe diferite taxe și impozite. În răspunsul citat, nu se indică nimic despre faptul aplicării măsurilor de asigurare și adoptarea unor decizii privind eventuala stingere prin scădere a obligației fiscale a întreprinderii „MolDan” emise de Direcția administrare fiscală Botanica. Totodată,

din decizia Serviciului Fiscal de Stat nr.366 din 24 octombrie 2019, rezultă că obligația fiscală restantă în sumă de 24814,80 de lei a fost determinată în perioada 10 ianuarie 2008 – 31 ianuarie 2008.

La fel, conform raportului administratorului provizoriu, prezentat instanței în cadrul dosarului de insolvență, rezultă că întreprinderea „MolDan”, nu a avut activitate economică din anul 2007, ceea ce se confirmă și prin răspunsul Direcției Statistică, cât și prin informația Direcției administrare fiscală Botonica, despre lipsa dărilor de seamă începând cu ianuarie 2008.

A menționat că prin decizia din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată încheierea din 25 ianuarie 2012 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit fără examinare cererea introductivă a Departamentului de executare al Ministerului Justiției.

Astfel, procesul de insolvență început la 25 ianuarie 2012, a încetat de drept la data de 23 mai 2012, fapt despre care administratorul provizoriu a fost informat și care la rândul său urma să acționeze exact așa cum a acționat când a fost pornit procesul de insolvență - să notifice Direcția administrare fiscală Botonica despre încetarea procesului de insolvență și ridicarea tuturor măsurilor de asigurare.

Reclamantul nu este de acord cu concluzia Serviciului Fiscal de Stat, precum că organul fiscal a fost informat despre încetarea procesului de insolvență abia la data de 16 aprilie 2019 și de aceea până la această dată termenul de prescripție a fost suspendat, deoarece, conform art. 265 alin. (3) Codul fiscal, termenul de prescripție își reia cursul din ziua încetării circumstanței care a servit drept temei pentru suspendarea lui, iar această circumstanță este decizia din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, care este irevocabilă de la data pronunțării și nici un act normativ sau legislativ valabil în anul 2012, nu impunea obligația administratorului întreprinderii să prezinte această decizie organului fiscal. Astfel, organul fiscal urma să execute decizia judecătorească irevocabilă, cu data adoptării ei, dar nu cu data prezentării.

A solicitat inclusiv în urma concretizării acțiunii, anularea deciziei nr. 98 din 16 aprilie 2019 a Direcției deservire fiscală Centru a DGAF mun. Chișinău și a deciziei nr. 366 din 24 octombrie 2019 a Serviciului Fiscal de Stat privind respingerea contestației împotriva acțiunii funcționarului fiscal din cadrul Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău, cu obligarea Serviciului Fiscal de Stat să emită o decizie privind stingerea prin prescripție a obligației fiscale restante a întreprinderii „MolDan” SRL în sumă de 30889,89 de lei.

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial acțiunea. A fost anulată decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 366 din 24 octombrie 2019 privind respingerea contestației împotriva acțiunii funcționarului fiscal din cadrul Direcției generale administrare fiscală mun. Chișinău. A fost obligat Serviciul Fiscal de Stat să emită act administrativ individual favorabil privind stingerea prin prescripție a obligației fiscale restante a întreprinderii „MolDan” SRL, în sumă de 30889,89 de lei. În rest, pretențiile reclamantului ÎM „MolDan” SRL, au fost respinse ca neîntemeiate.

La 21 iulie 2021 cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, Serviciul Fiscal de Stat a depus apel împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma prevederilor art. 132¹, 133, 173, 265, 267, 270 Cod fiscal, a reținut ca fiind justă concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii.

În acest sens, instanța de apel cu trimitere la decizia din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție prin care a fost casată încheierea din 25 ianuarie 2012 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit fără examinare cererea introductivă a Departamentului de executare al Ministerului Justiției, a reținut că procesul de insolvență început la 25 ianuarie 2012, a încetat de drept la data de 23 mai 2012.

Astfel, instanța de apel a menționat că în perioada 25 ianuarie 2012 – 23 mai 2012, termenul de prescripție a fost suspendat, respectiv de la data de 24 mai 2012 până la data de 16 aprilie 2019, data adoptării deciziei contestate, au expirat 6 ani, iar în total de la data determinării obligației fiscale au expirat 10 ani, 10 luni și 09 zile, motiv pentru care se constată întrunirea temeiurilor legale pentru emiterea de către organul fiscal a deciziei de stingere a obligației fiscale prin prescripție.

Subsecvent, Curtea de Apel Chișinău a enunțat că apelantul a eludat obligația de a ține evidența acțiunilor de executare silită a obligației fiscale a ÎM „Moldan” SRL, fapt care nu poate fi imputat contribuabilului.

Deși la caz, nu poate fi determinată expres data comunicării deciziei din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, prin expedierea actului nominalizat prin intermediul oficiului poștal către Serviciul Fiscal, instanța de apel a considerat că totuși comunicarea actului judecătoresc a avut loc prin publicarea acestuia în Monitorul Oficial, fapt pentru care argumentul apelantului în acest sens nu a fost reținut ca întemeiat.

În acest context, instanța de apel a remarcat că organul fiscal nu poate pune în sarcina contribuabilului obligații, căroră nu le-a asigurat executarea, în virtutea atribuțiilor sale, adică organul fiscal în intervale rezonabile de timp urma să verifice dacă au încetat circumstanțele, care au dus la suspendarea termenului de prescripție pentru executarea obligației fiscale, acțiuni care însă nu au fost întreprinse de apelant. Cu atât mai mult, întreprinderea „MolDan” SRL, la data de 4 iunie 2018 și la data de 18 iunie 2018, a adresat organului fiscal Botanica demersuri în scris privind clarificarea situației fiscale a întreprinderii, indicând totodată și despre expirarea termenelor de prescripție.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele aplicabile speței.

La 1 martie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 19 aprilie 2022 Serviciul Fiscal de Stat a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost interpretate și aplicate

eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A indicat că din data la care Serviciul Fiscal de Stat a recepționat actul judecătoresc cu privire la anularea măsurilor de asigurare, și anume la 16 aprilie 2019, data recepționării deciziei din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, obligația fiscală în sumă totală de 24 814,80 de lei, luată la evidență specială conform deciziei nr. 7/12 din 25 ianuarie 2012, emisă în temeiul încheierii din 25 ianuarie 2012 a Curții de Apel Chișinău, a fost restabilită total în contul curent al contribuabilului ÎM „Moldan” SRL.

A declarat cu referire la prevederile art. 265 alin. (3) Cod fiscal, că termenul de prescripție privind executarea obligației fiscale în sumă totală de 24 814, 80 de lei a fost suspendat începând cu data de 25 ianuarie 2012 – data emiterii încheierii Curții de Apel Chișinău privind intentarea procesului de insolvabilitate în privința ÎM „MolDan” SRL, iar începând cu 16 aprilie 2019, adică de la data recepționării deciziei din 23 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție, termenul de prescripție și-a reluat cursul.

Astfel, a susținut că concluziile instanței de apel cu referire la faptul că organul fiscal nu poate pune în sarcina contribuabilului obligații cărora nu le-a asigurat executarea în virtutea atribuțiilor sale, sunt neîntemeiate.

A mai relatat că la caz lipsește dovada comunicării actului judecătoresc nominalizat prin publicarea acestuia în Monitorul Oficial, iar unica notificare publică existentă la actele cauzei este decizia privind înregistrarea modificărilor datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice din 13 februarie 20212, prin care datele înscrise în Registrul de stat s-au efectuat în baza actelor prezentate.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 februarie 2022, iar recurentul a depus recursul la 1 martie 2022. Totodată, actele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost notificată la adresa de email a Serviciului Fiscal de Stat în data de 31 martie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.25 verso Vol.II). Astfel, recursul depus la 1 martie 2022 și motivarea recursului prezentată la 19 aprilie 2022, este în termen.

Prin referința din 21 aprilie 2022, ÎM „MolDan” SRL a solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Serviciul Fiscal de Stat.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron